

תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראָנען, לחצי שנה: 5.25 קראָנען, לרבע שנה: 2.70 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רו״כ, לחצי שנה: 2 רו״כ, לרבע שנה: 1 רו״כ.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק.

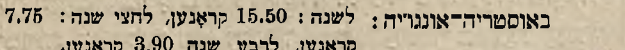
החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.

דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל גומר 10 קאפ׳, 25 העללער.

בעד חלוף האדריסה 20 קאָפּ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה׳, 15 ק׳.

עם „הפדגוג" או עם „הנעורים":

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 15.50 קראָנען, לחצי שנה: 7.75 קראָנען, לרבע שנה 3.90 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 6 רו״כ, לחצי שנה: 3 רו״כ, לרבע שנה 1.50.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שיללינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק.

עם „הפדגוג" ו„הנעורים":

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 21 קראָנען, לחצי שנה: 10.50 קראָנען, לרבע שנה: 5.25 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 8 רובל, לחצי שנה: 4 רובל, לרבע שנה: 2 רובל.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 16 שיללינג, ביתר הארצות לשנה: 22 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 20 פרנק. וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

קראקוי, יום ד׳, כ״ה טבת תרס״ד. גליון טז. Krakau, 13 Januar (31 December) 1903/4.

תֹּכֶן:

שׁוֹפְטֵי מֹשֶׁה.

(אַגָּדָה).

כַּאֲשֶׁר גָּדַל מֹשֶׁה בֶּן עַמְרָם בְּבֵית פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם, יָצָא לִרְאוֹת בְּסִבְלוֹת אֶחָיו הָעִבְרִים הָרוֹמְסִים בַּחֹמֶר וְעוֹבְדִים בִּלְבֵנִים וּבְכָל עֲבוֹדַת פֶּרֶךְ – וַיִּמַּס לִבּוֹ בְּקִרְבּוֹ, וַיִּקְרָא: „אֲהָהּ, אֲדֹנָי אֱלֹהִים! עַד מָתַי לֹא תְרַחֵם עַל הָעֵינַיִם הָאֵלֶּה הַיְשֵׁנוֹת בְּהָקִיץ, עַל הַיָּדַיִם הָאֵלֶּה הָעוֹבְדוֹת מִתּוֹךְ שֵׁנָה וְעַל הַקּוֹמוֹת הַכְּפוּפוֹת הָאֵלֶּה?!"

עוֹדֶנּוּ כּוֹאֵב וּמִצְטַעֵר עַל מַרְאֵה עֵינָיו, – וְהִנֵּה אִישׁ מִצְרִי רָאָה אִישׁ עִבְרִי עוֹזֵב עֲבוֹדָתוֹ וְהוֹלֵךְ לַעֲזֹר לִבְנוֹ לְהוֹצִיא אֶת רַגְלָיו, שֶׁנִּשְׁקְעוּ בְּטִיט וָחֹמֶר – וַיָּרָץ הַמִּצְרִי וַיַּךְ אֶת הָאָב הָאֻמְלָל וַיִּקְרָא: „הוֹי עֶבֶד נִקְלֶה! הַבִגְלַל יְצוּר נֶאֱלָח זֶה עָזַבְתָּ אֶת עֲבוֹדָתְךָ?!"

שָׁמַע מֹשֶׁה אֶת דִּבְרֵי הַמִּצְרִי, וַיַּרְא אֶת הַמַּכּוֹת הָאַכְזָרִיּוֹת, וַיֵּחַם לִבּוֹ בְּקִרְבּוֹ, וַיָּרָץ וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל.

וּמֹשֶׁה יָדַע אֶת הָעֹנֶשׁ הַקָּשֶׁה הַנָּכוֹן לוֹ עַל פִּי מִשְׁפְּטֵי הָאָרֶץ עַל הַדָּבָר אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיָּקָם וַיִּבְרַח הַמִּדְבָּרָה.

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִלְשִׁינוּ עַל מֹשֶׁה לִפְנֵי פַּרְעֹה, וַיִּתְאַסְּפוּ שׁוֹפְטֵי מִצְרַיִם לִשְׁפֹּט אֶת מֹשֶׁה שֶׁלֹּא בְּפָנָיו. וְאֵלֶּה הַשּׁוֹפְטִים, אֲשֶׁר הָיוּ בְּמִצְרַיִם בַּיָּמִים הָהֵם: יִתְרוֹ, בָּלָק וְאִיּוֹב; קֹרַח, דָּתָן וַאֲבִירָם – שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה הָיוּ עֲשִׁירֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעָשְׁרָם הָרַב זָכוּ לְכִסְאוֹת הַמִּשְׁפָּט בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, -- וּבִלְעָם בֶּן בְּעוֹר הָיָה רֹאשׁ הַשּׁוֹפְטִים.

וְאִיּוֹב הָיָה אִישׁ תָּם וְיָשָׁר; אַךְ לֹא מָצָא עֹז בִּלְבָבוֹ לְהַגִּיד לַמִּצְרִים מִשְׁפַּט אֱמֶת, כִּי יָרֵא אֶת חֲמַת חֲבֵרָיו הַנִּידוֹנִים, אֲשֶׁר חָפְצוּ לְחַיֵּב אֶת מֹשֶׁה בְּדִינוֹ וְלַחֲרֹץ עָלָיו מִשְׁפַּט מָוֶת; וְעַל כֵּן הִתְחַלָּה [1]) וַיָּשֶׂם תַּחְבֹּשׁוֹת עַל צַוָּארוֹ, עַל יָדָיו וְרַגְלָיו וַיֹּאמַר:

— נָגוּעַ אֲנִי מִכַּף רַגְלִי וְעַד רֹאשִׁי. לֹא אוּכַל הַפַּעַם לָשֶׁבֶת עַל כִּסְאִי בֵּין הַשּׁוֹפְטִים".

יִתְרוֹ הָפַךְ בִּזְכוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה:

— אַל תִּגְעוּ בוֹ לְרָעָה,— קָרָא בְּחֹם לְבָבוֹ - הֵן הוּא הָרַג אֶת הָרוֹצֵחַ; בְּהָרְגוֹ רוֹצֵחַ אֶחָד הִצִּיל נְפָשׁוֹת רַבּוֹת, אֲשֶׁר יָכְלוּ עוֹד לָמוּת מִיָּדוֹ. הַמַּצִּיל נְפָשׁוֹת יָמוּת?!

בָּלָק לִמֵּד חוֹבָה עַל מֹשֶׁה: „דַּם מִצְרִי שָׁפַךְ הָעִבְרִי הַזֶּה, וְאַתֶּם מַצְדִּיקִים אֶת מַעֲשֵׂהוּ?! עוֹד מִימֵי יַלְדוּתוֹ הֵחֵל לַמְרוֹת פִּי מֶלֶךְ: הוּא הָשְׁלַךְ אֶל הַיְאוֹר בְּמִצְוַת הַמֶּלֶךְ לִטְבֹּעַ עִם שְׁאָר יַלְדֵי הָעִבְרִים — וְהוּא יָצָא מִבֵּין גַּלֵּי הַנִּילוּס וַיֶּחִי! מַמְרֵה הוּא! דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ!"

וְקֹרַח, דָּתָן וַאֲבִירָם הִבִּיטוּ אֶל בִּלְעָם, וַיְחַכּוּ לְמוֹצָא פִיהוּ; הֵם חָשְׁבוּ לָהֶם לְחֶרְפָּה לְלַמֵּד זְכוּת עַל עִבְרִי, פֶּן יֹאמְרוּ הַמִּצְרִים: „עִבְרִים אַתֶּם! אַחִים לַעֲבָדִים נִקְלִים!"

וְזֶה הָיָה מִנְהָגוֹ שֶׁל בִּלְעָם בְּכָל דִּין וּמִשְׁפָּט: הוּא לֹא הֶאֱשִׁים וְלֹא זִכָּה בִּשְׂפָתָיו אֶת הַנֶּאֱשָׁם; אַךְ אִם רָצָה לְזַכּוֹת, עָצַם אֶת עֵינוֹ הַשְּׂמָאלִית וּפָקַח אֶת עֵינוֹ הַיְמָנִית; וְאִם חָפֵץ לְהַאֲשִׁים, עָצַם אֶת עֵין יְמִינוֹ וּפָקַח אֶת עֵין שְׂמֹאלוֹ.

וְלֹא יָדַע בִּלְעָם הַפַּעַם מַה לַּעֲשׂוֹת. הוּא חָפֵץ מְאֹד לְהַאֲשִׁים אֶת מֹשֶׁה, וְגַם יָדַע מֵרֹאשׁ, כִּי הָעִבְרִים הָעֲשִׁירִים לֹא יִתְנַגְּדוּ לִדְבָרָיו; אַךְ יָרֹא יָרֵא, פֶּן יָשׁוּב גַּם יִתְרוֹ מִדַּעְתּוֹ וִיחַיֵּב אֶת הַנֶּאֱשָׁם. וְזֶה הָיָה חֹק בְּמִשְׁפְּטֵי אֶרֶץ מִצְרַיִם מִקֶּדֶם קַדְמָתָהּ: אִם כָּל הַשּׁוֹפְטִים מְחַיְּבִים אֶת הַנֶּאֱשָׁם, אָז יֵצֵא הַנֶּאֱשָׁם זַכַּי [2]).

עַל כֵּן בָּחַר לוֹ בִּלְעָם דֶּרֶךְ עָרְמָה, וַיִּפְקַח אֶת עֵין יְמִינוֹ לְיִתְרוֹ; וְאֶת עֵינוֹ הַשְּׂמָאלִית — לַשּׁוֹפְטִים הָעִבְרִים וּלְבָלָק; אָז הִכְרִיעוּ אֶת הַדִּין לְחוֹבָה, וַיֶּחֶרְצוּ עַל מֹשֶׁה מִשְׁפַּט מָוֶת.

וְגַם זֶה חֹק בְּמִשְׁפְּטֵי מִצְרַיִם בַּיָּמִים הָהֵם: הַשּׁוֹפְטִים, אֲשֶׁר לֹא יָכְלוּ לְהַכְרִיעַ אֶת הַדִּין וּלְהַעֲמִידוֹ עַל דַּעְתָּם, תְּחַיְּבוּ אַחַר גְּמַר הַמִּשְׁפָּט חוֹבַת גָּלוּת, אִם לֹא מִהֲרוּ לְשַׁנּוֹת אֶת דַּעְתָּם תֵּכֶף לִגְמַר הַמִּשְׁפָּט.

וְיִתְרוֹ לֹא חָפֵץ לְשַׁנּוֹת אֶת דַּעְתּוֹ, וַיְקַבֵּל עָלָיו חוֹבַת גָּלוּת, וַיֵּצֵא לְאֶרֶץ מִדְיָן.

וּמֹשֶׁה בֶּן עַמְרָם, בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי חֶרֶב מִצְרַיִם, בָּא אֶל אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן וּמוֹאָב, וַיִּסּוֹבֵב בַּאֲרָצוֹת רַבּוֹת; וּבְכָל אֲשֶׁר בָּא, רָאָה עִוּוּת מִשְׁפָּט, גֵּזֶל עֲנִיִּים, שׁוֹד חֵלְכָאִים; וַיִּתְמַרְמַר

[1]) עָשָׂה אֶת עַצְמוֹ כְּחוֹלֶה.

[2]) נקי.

מְאֹד, וַיֹּאמַר: „אַרְחִיק נְדוֹד, אֶשְׁכְּנָה בַּמִּדְבָּר, וְאַל אֶרְאֶה אֶת הָעָוֶל וְהֶחָמָס בְּעֵינָי."

וַיָּבֹא מֹשֶׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּשֶׁב שָׁם.

וַיָּבֹא אֵלָיו מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא: „מֹשֶׁה, מֹשֶׁה! קוּמָה עַל רַגְלֶיךָ, וְהוֹדַעְתִּיךָ אֶת הַמִּשְׁפָּט, אֲשֶׁר חָרְצוּ עָלֶיךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם!" וַיְסַפֵּר לוֹ אֶת דִּבְרֵי הַשּׁוֹפְטִים וְאֶת הַמִּשְׁפָּט, אֲשֶׁר נֶחֱרַץ עָלָיו: „וְעַתָּה אָמַר אֱלֹהִים — הוֹסִיף הַמַּלְאָךְ — לֵךְ וְאָסַפְתָּ לְךָ מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, וּבָנִיתָ לְךָ מוֹשָׁב וְיָשַׁבְתָּ עָלָיו לִשְׁפֹּט אֶת שׁוֹפְטֶיךָ!"

וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּדִבְרֵי הַמַּלְאָךְ, וַיֵּשֶׁב לִשְׁפֹּט, וְהַמַּלְאָךְ עֹמֵד עַל יְמִינוֹ וַיִּקְרָא: „אִיּוֹב שֶׁהִתְחַלָּה — מַה מִּשְׁפָּטוֹ?"

— אִיּוֹב, שֶׁלֹּא אָבָה לְהַגִּיד אֱמֶת וַיִּתְחַל,—עָנָה מֹשֶׁה — יֵלֵךְ וְיִתְרַפֵּא שֶׁבַע שָׁנִים מִנְּגָעִים וְצָרַעַת.

— כֵּן יְהִי!—קָרָא הַמַּלְאָךְ.—וּמַה מִּשְׁפַּט בָּלָק, שֶׁלִּמֵּד עָלֶיךָ חוֹבָה?

מֹשֶׁה הֶחֱרִישׁ מְעַט וַיֹּאמַר: בַּאֲרָצוֹת רַבּוֹת עָבַרְתִּי, בְּכֻלָּן חָמָס רָאִיתִי; אַךְ אֵין בְּכֻלָּן אֶרֶץ כְּמוֹאָב, אֲשֶׁר מְלָכֶיהָ בְּעַוְלָה יִמְלֹכוּ, וְשָׂרֶיהָ לְחָמָס וָשֹׁד יָשֹׂרוּ. בָּלָק, שֶׁלֹּא נָשָׂא גַּם פְּנֵי אוֹמַנְתִּי — בִּתְיָה בַּת הַמֶּלֶךְ, וַיַּגֵּד בְּפִיו אֶת אֲשֶׁר חָשַׁב לְבָבוֹ, יָבֹא נָא לְאֶרֶץ מוֹאָב, וְיִמְלֹךְ שָׁם, וְאוּלַי יַעַשׂ שָׁם מִשְׁפָּט וּצְדָקָה.

— כֵּן יָקוּם!— קָרָא הַמַּלְאָךְ.— וּמַה מִּשְׁפַּט בִּלְעָם?!

— הָעַיִן הַשְּׂמָאלִית, שֶׁהִבִּיטָה לְרָעָה,— קָרָא מֹשֶׁה,— יִקְּרוּהָ עֹרְבֵי נַחַל, וְהָעַיִן הַיְמָנִית שֶׁפָּקַח לְטוֹבָה, תֶּחֱזֶה מַחֲזֵה שַׁדַּי.

— אָמֵן!— קָרָא הַמַּלְאָךְ.— וְיִתְרוֹ שֶׁהָפַךְ בִּזְכוּתְךָ — מַה שְּׂכָרוֹ?"

— יִתְרוֹ, שֶׁהָפַךְ בִּזְכוּתִי— עָנָה מֹשֶׁה— יִזְכֶּה לִכְתֹּב פָּרָשָׁה אַחַת בְּתוֹרַת אֱלֹהִים, הָעֲתִידָה לְהִנָּתֵן לְיִשְׂרָאֵל.

— יֵאָמְנוּ גַּם דְּבָרֶיךָ אֵלֶּה!— אָמַר הַמַּלְאָךְ.—וּשְׁלֹשֶׁת הַשּׁוֹפְטִים מֵעֲשִׁירֵי יִשְׂרָאֵל מַה דִּינָם?"

— מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל —! וְהֵמָּה מְעַוְּתִים מִשְׁפַּט אֲחֵיהֶם!— צָרַח מֹשֶׁה בְּקוֹל מַר, וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו וַיִּשְׁפֹּךְ דְּמָעוֹת כַּנַּחַל. הוּא נִכְלַם מִפְּנֵי הַמַּלְאָךְ, וְלֹא יָכֹל לִפְתֹּחַ פִּיו לְדַבֵּר דָּבָר מִטּוֹב וְעַד רָע.

וְאוּלָם הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר בָּלְעָה אֶת דִּמְעוֹתָיו הַמָּרוֹת, נִשְׁבְּעָה לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטָם וּלְהִנָּקֵם מֵהֶם.

בַּיָּמִים הָהֵם מֵת מֶלֶךְ מוֹאָב, וַיִּשְׁלְחוּ הַשָּׂרִים לִקְרֹא לְבָלָק בֶּן צִפּוֹר וַיַּמְלִיכוּהוּ עֲלֵיהֶם.

וּבִלְעָם יָצָא לְבַקֵּשׁ אֶת מֹשֶׁה וּלְהָרְגוֹ. וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ וַיִּשְׁכַּב לָנוּחַ, וַיָּבֹא עוֹרֵב וַיְנַקֵּר אֶת עֵין שְׂמֹאלוֹ. וּבְקוּמוֹ מִשְּׁנָתוֹ, וַיָּחֶל לַחֲזוֹת מַחֲזֵה שַׁדַּי, וַיִּתְנַבֵּא, שֶׁעֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לָצֵאת מִמִּצְרַיִם וּמֹשֶׁה יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם. עַל כֵּן קָרְאוּ לוֹ מַכִּירָיו „סְתוּם הָעַיִן", וּבַמֶּרְחַקִּים קָרְאוּ לוֹ „גְּלוּי עֵינָיִם".

וְאִיּוֹב יָצָא לָגוּר בְּאֶרֶץ עוּץ. וַיְנַגַּע הַשָּׂטָן אֶת אִיּוֹב בִּנְגָעִים וְצָרַעַת שֶׁבַע שָׁנִים, עַד אֲשֶׁר הִרְצָה עֲוֹנוֹ; וַיְרַפְּאֵהוּ אֱלֹהִים וַיֶּחִי.

וְיִתְרוֹ שָׁמַע, כִּי הוֹצִיא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וַיֵּצֵא לְהִלָּוֹת אֲלֵיהֶם. וַיַּרְא אֶת מֹשֶׁה חֹתְנוֹ יוֹשֵׁב לִשְׁפֹּט לְבַדּוֹ אֶת כָּל הָעָם – שִׁשִּׁים רִבּוֹא נֶפֶשׁ, אָז יְעָצָהוּ יִתְרוֹ לָשׂוּם עַל הָעָם שָׂרֵי עֲשָׂרוֹת, שָׂרֵי מֵאָה וְשָׂרֵי אֲלָפִים, וְיַעַזְרוּ־לוֹ גַּם הֵם לִשְׁפֹּט אֶת הָעָם. דְּבָרָיו מָצְאוּ חֵן בְּעֵינֵי מֹשֶׁה, וּבְמִצְוַת אֱלֹהִים כָּתַב אֶת דְּבָרָיו בַּתּוֹרָה. אָז זָכָה יִתְרוֹ לְהוֹסִיף פָּרָשָׁה אַחַת בַּתּוֹרָה, הֲלֹא הִיא הַפָּרָשָׁה הַנְּקוּבָה בְּשֵׁם: „וְאַתָּה תֶחֱזֶה".

וְכַאֲשֶׁר קָמוּ קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם לָרִיב עַל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר, זָכְרָה הָאֲדָמָה אֶת שְׁבוּעָתָהּ, אֲשֶׁר נִשְׁבְּעָה לְהִנָּקֵם מֵעֲשִׁירֵי יִשְׂרָאֵל – שָׂרֵי מִצְרַיִם, וַתִּפְתַּח אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אוֹתָם וְאֶת עָשְׁרָם גַּם יָחַד.

יְהוּדָה שְׁטֵינְבֶּרְג.

איש־השלג*).

הַבִּיטוּ, רֵעִים, נָא
וּרְאוּ שָׁם הַגֶּבֶר!
הִנֵּה מַטֶּה עֹז לוֹ –
הוֹי, פַּחַד! הוֹי, שֶׁבֶר!

עוֹמֵד וּמְאַיֵּם הוּא
עָלֵינוּ בְּמַטֵּהוּ
גַּם תְּמוֹל, גַּם הַיּוֹם כֹּה,
אֲבָל לֹא מַכֶּה הוּא.

עוֹמֵד וּמַבִּיט אַךְ
אֵלֵינוּ בְּזַעַם –
הוֹי, עוּרָה, גִּבּוֹר, חִישׁ
הָרִימָה נָא פָּעַם!

מַדּוּעַ תְּחַכֶּה עוֹד?
עַד אָנָה תַּעֲמֹד כָּךְ?
הָרִימָה יְמִינְךָ,
עָלֵינוּ וְהַךְ, הַךְ!

אָכֵן מִסְכֵּן הוּא זֶה הָאִישׁ,
גִּבּוֹר־הַשֶּׁלֶג שָׁם בַּחוּץ,
שֶׁלֹּא יוּכַל הָרִים הַיָּד
וְלֹא יוּכַל גַּם רֶגַע רוּץ;
פָּנָיו חִוְרִים כְּ„בַר מִינָן"[1]
וְהוּא זוֹעֵם כְּמִפְלֶצֶת גַּן.

הוֹי, שֶׁמֶשׁ טוֹב!

הוֹי, שֶׁמֶשׁ חָם!
אַל נָא תַּבִּיט
אֵלָיו שָׁם!

שֶׁלָּמָּה זֶה אַמִּיץ הַלֵּב
שֶׁלָּמָּה זֶה לְבֶן הַגַּו
יִמַּס, יְשַׁחֵר כֹּה בְּעֵינָיִם,
וְעַצְמוֹתָיו תִּבְכֶּינָה מַיִם?

שְׁמוּאֵל בֶּן־צִיּוֹן.

*) עַל פִּי הָא.

[1]) בְּמֵת.

ג. דורה: מַכַּת בְּכוֹרוֹת. (שמות י״ב, כ״ט).

בְּעוֹלַם הַדִּמְיוֹן.

(מַעֲשֶׂה לִילָדִים.)

(הֶמְשֵׁךְ).

יב.

וּדְבוֹרָה אֲחוֹת שַׁמּוּעַ הַקָּטָן שָׁמְעָה, כִּי שׁוֹרֶרֶת הַצִּפּוֹר הַיָּפָה בְּאָזְנֵי שַׁמּוּעַ וְיוֹנָתָן שִׁיר נָעִים, וַתִּקְצֹף דְּבוֹרָה עַל שַׁמּוּעַ אָחִיהָ לֵאמֹר: מַדּוּעַ קָרָאתָ לְיוֹנָתָן אָחִיךָ לִשְׁמֹעַ אֶת שִׁיר הַצִּפּוֹר, וְלִי לֹא קָרָאתָ? וַתָּסֶת דְּבוֹרָה בְּשַׁמּוּעַ אָחִיהָ אֶת דִּינָה הַמְבַשֶּׁלֶת; וַתְּהִי דִינָה הַמְבַשֶּׁלֶת צוֹרֶרֶת לְשַׁמּוּעַ הַקָּטָן בְּכֹל אֲשֶׁר יָכְלָה. וְהָיָה כִּי יָבֹא שַׁמּוּעַ הַקָּטָן מִן הַחֶדֶר לֶאֱכֹל אֶת אֲרֻחָתוֹ, וְנָתְנָה לוֹ דִינָה הַמְבַשֶּׁלֶת אֲרֻחָה רָזָה, אֲשֶׁר לֹא עָרְבָה לוֹ. וְגַם לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ הֵבִיאָה דִינָה הַמְבַשֶּׁלֶת אֶת דִּבָּתוֹ רָעָה, עַד כִּי נִבְאַשׁ בְּעֵינֵיהֶם, וַיַּרְעִימוּהוּ כָּל הַיָּמִים.

וַיֵּצֶר לְשַׁמּוּעַ הַקָּטָן מְאֹד, וַיַּעַבְרוּ יְמֵי יַלְדוּתוֹ בְּעָמָל וּמַכְאוֹבִים, בְּרֹגֶז וְיִסּוּרִים תָּמִיד.

וַיַּעַבְרוּ יְמֵי יַלְדוּת שַׁמּוּעַ הַקָּטָן, וַיְהִי הַיֶּלֶד שַׁמּוּעַ הַקָּטָן לְבָחוּר גָּדוֹל, גְּבַהּ קוֹמָה וְגִבּוֹר חָיִל; גַּם הִשְׂכִּיל בַּלִּמּוּדִים, וַיֵּדַע אֶת הַתּוֹרָה, וַיֵּדַע לַעֲשׂוֹת מַשָּׂא וּמַתָּן בֵּין אֲנָשִׁים, וְרַבִּים הִלְלוּהוּ. וַיִּשָּׂא לוֹ אִשָּׁה וַיְהִי לְבַעַל בָּיִת.

אַךְ אִשְׁתּוֹ הָיְתָה אִשָּׁה רָעָה מְאֹד. הִיא פִּזְּרָה אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ לִקְנוֹת לָהּ עֲדָיִים, וְלַעֲשׂוֹת מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה תָּמִיד. וְלֹא אָרְכוּ הַיָּמִים, וַיִּדַּל שַׁמּוּעַ מְאֹד וַיָּבוֹא עַד כִּכַּר לָחֶם; וְאִשְׁתּוֹ, אֵשֶׁת מְדָנִים, עוֹדֶנָּה צוֹעֶקֶת: הַב, הַב! הָבִיאָה וְאֶשְׁתֶּה, הָבִיאָה וְאֹכַל, הָבִיאָה וְאֶעְדֶּה עֲדָיִים וּבִגְדֵי תִפְאָרָה. וַיֵּצֶר לְשַׁמּוּעַ, וַיֵּמַר לוֹ מְאֹד.

יג.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְשַׁמּוּעַ הוֹלֵךְ הָלוֹךְ וְדָל, וְאִשְׁתּוֹ מְצִיקָה לוֹ בְּזַעַם שְׂפָתֶיהָ, לֵאמֹר: הָבִיאָה וְאֹכַל, תֶּן לִי עֲדָיִים, וּבִגְדֵי תִפְאָרָה. וְשַׁמּוּעַ אִישָׁהּ מִתְחַנֵּן אֵלֶיהָ לֵאמֹר: אִשָּׁה אַכְזָרִיָּה! מָה אָבִיא לָךְ? מָה אֶתֵּן לָךְ? וּמֵאַיִן אֶקָּח? הַאֶתֵּן אֶת נִשְׁמָתִי בַּעֲבוֹט לְהָבִיא לָךְ מַעֲדַנִּים וְלָתֵת לָךְ עֲדָיִים וְנַעֲלֵי יָדַיִם? וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה: מַה לִּי לָדַעַת מֵאַיִן תִּקָּח? אַתָּה קַח וְהָבֵא! תֵּן בַּעֲבוֹט גַּם אֶת נִשְׁמָתְךָ גַּם אֶת נִשְׁמוֹת אֲבוֹת אָבִיךָ. יִקַּח אֹפֶל אֶת כֻּלְּכֶם, — וּמַה מִּנִּי יָהֳלָךְ?

וַיְהִי כְּהָצֵר לוֹ אִשְׁתּוֹ מְאֹד, וַיֹּאמֶר שַׁמּוּעַ: יְהִי מָה! אֶתֵּן בַּעֲבוֹט גַּם אֶת נִשְׁמָתִי, אַךְ אֶסְכֹּר אֶת פִּי אֵשֶׁת הַמְּדָנִים הַזֹּאת, זֶה הַפֶּה הַמֵּצִיק לִי, עַד אֲשֶׁר קָצְרָה נַפְשִׁי לָמוּת.

וַיֵּלֶךְ שַׁמּוּעַ לָתֵת בַּעֲבוֹט אֶת נִשְׁמָתוֹ.

אַךְ לֹא יָדַע שַׁמּוּעַ אֵיפֹה נוֹהֲגִים נִשְׁמוֹת בַּעֲבוֹט. וַיֵּלֶךְ שַׁמּוּעַ אָנֶה וָאָנָה, מְבַקֵּשׁ אֶת הַמָּקוֹם שֶׁשָּׁם נוֹתְנִים נְשָׁמוֹת בַּעֲבוֹט. וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ, וַיִּשְׁאָלֵהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר: מַה תְּבַקֵּשׁ? וַיֹּאמֶר שַׁמּוּעַ: אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת הַמָּקוֹם שֶׁשָּׁם אֶתֵּן אֶת נִשְׁמָתִי בַּעֲבוֹט לָקַחַת לְאִשְׁתִּי מַעֲדַנִּים וַעֲדָיִים. וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאִישׁ: לֵךְ אַחֲרַי וְאָנֹכִי אֲבִיאֲךָ אֶל הַמָּקוֹם הַהוּא. וַיֵּלֶךְ שַׁמּוּעַ אַחֲרֵי הָאִישׁ.

וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ עַד קְצֵה הָעִיר, וַיֵּצֵא אֶת הָעִיר וַיֵּלֶךְ הָלְאָה, וַיַּעֲבֹר אֶת הַנָּהָר וַיֵּלֶךְ הָלְאָה, וַיָּבוֹא בַּיַּעַר וַיֵּלֶךְ הָלְאָה וָהָלְאָה אֶל עֹמֶק מַעֲבֵה הַיָּעַר. וְשַׁמּוּעַ הוֹלֵךְ אַחֲרָיו וְחוֹשֵׁב בְּלִבּוֹ: אָנָה יוֹלִיכֵנִי הָאִישׁ הַמּוּזָר הַזֶּה, וְאֵיפֹה הוּא הַמָּקוֹם שֶׁשָּׁם נוֹתְנִים נְשָׁמוֹת בַּעֲבוֹט? אַךְ יְהִי מָה! גַּם אִם אֶל שְׁאוֹל יוֹלִיכֵנִי הָאִישׁ, אֶל יַרְכְּתֵי בּוֹר, הָלוֹךְ אֵלֵךְ אַחֲרָיו וְלֹא אָשׁוּב.

וַיָּבוֹא הָאִישׁ בְּעֹמֶק הַיַּעַר אֶל תּוֹךְ סִירִים סְבוּכִים בֵּין הַנַּעֲצוּצִים [1], וְשָׁם מְעָרָה; וַיִּפְתַּח הָאִישׁ אֶת פִּי הַמְּעָרָה וַיֵּרֶד שָׁמָּה וַיֵּרֶד שַׁמּוּעַ אַחֲרָיו. וַיִּסְגֹּר הָאִישׁ אֶת פִּי הַמְּעָרָה וַיֹּאמֶר אֶל שַׁמּוּעַ: עַתָּה הִנְּךָ אִתִּי בְּבֵיתִי; אֲנִי הִנְנִי בַּעַל הַבַּיִת פֹּה, וּשְׁמִי צִבְעוֹן בַּעַל הַמַּאֲכֶלֶת. וַיִּקַּח צִבְעוֹן מַאֲכֶלֶת חַדָּה, מְרוּטָה וְנוֹצֶצֶת כְּבָרָק, וַיֹּאמֶר אֶל שַׁמּוּעַ: הֲרוֹאֶה אַתָּה אֶת הַמַּאֲכֶלֶת הַזֹּאת? וַיֹּאמֶר שַׁמּוּעַ: רוֹאֶה אָנֹכִי. וּמַה תֹּאמַר לַעֲשׂוֹת בַּמַּאֲכֶלֶת הַזֹּאת? הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אוֹמֵר? הָרְגֵנִי הָרוֹג, וְלֵךְ קַח אֶת אִשְׁתִּי הָאֲרוּרָה לְךָ לְאִשָּׁה. וַיֹּאמֶר צִבְעוֹן: לֹא לְהָרָגְךָ אֲנִי אוֹמֵר, כִּי אִם לְמַלֵּא

[1] הַקּוֹצִים.

אֶת יָדְךָ לָתֵת נִשְׁמָתְךָ בַּעֲבוֹט, כַּאֲשֶׁר נָתַתִּי אָנֹכִי; כִּי גַם אָנֹכִי נָתַתִּי נִשְׁמָתִי בַּעֲבוֹט פֹּה בַּמָּקוֹם הַזֶּה, וְאַתָּה—מִמֶּנִּי תִּרְאֶה וְכֵן תַּעֲשֶׂה. קַח לְךָ אֶת הַמַּאֲכֶלֶת הַחַדָּה הַזֹּאת, וְיָשַׁבְתָּ אִתִּי בַּמָּקוֹם הַזֶּה, וּפֹה נֶאֶרְבָה לְדָם, וְהִתְנַפַּלְנוּ עַל עוֹבְרֵי דֶרֶךְ בְּמַאֲכָלוֹת חַדּוֹת, אֶת דָּמָם נִשְׁפֹּךְ וְאֶת שְׁלָלָם נְחַלֵּק. פֹּה יָבֹאוּ אֵלֵינוּ גַּם עֲמָלֵק וְלוֹטָן וּבִלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן, הֵמָּה יַעַזְרוּ לָנוּ בְּמִשְׁלַח יָדֵנוּ וְחֵלֶק כְּחֵלֶק יִקָּחוּ, כִּיס אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּנוּ. אָז תּוּכַל אַתָּה לִפְקֹד אֶת נָוְךָ לְעִתִּים מְזֻמָּנוֹת, וּלְהָבִיא לְאִשְׁתְּךָ אֶת כֹּל אֲשֶׁר תְּבַקֵּשׁ נַפְשָׁהּ, וְלֹא תְּצָרֵר אִשְׁתְּךָ אוֹתְךָ עוֹד, וְלֹא תוֹרִדָה גָּפְרִית וָאֵשׁ עָלֶיךָ מִפִּיהָ תָּמִיד.

יד.

וַיִּשְׁמַע שָׁמוּעַ אֶת הַדָּבָר הַנּוֹרָא הַזֶּה, וַתִּפָּעֶם לִבּוֹ מְאֹד, וַיֹּאמַר: מָה אֶעֱשֶׂה עַתָּה? הַאֶשְׁמַע לַעֲצַת הָאִישׁ הָאָיֹם הַזֶּה? הַאֶמְכֹּר אֶת נִשְׁמָתִי לַחַטַּאת שְׁאוֹל תַּחְתִּיָּה, וְהָיִיתִי אוֹבֵד וְנִדָּח לַחֲמַת אֱלֹהִים, וְנִשְׁמָתִי תְּהִי מְנָת שֵׁדִים וּמַלְאֲכֵי חַבָּלָה? אַךְ יְהִי מָה! כִּי מָה אֶעֱשֶׂה לְאִשְׁתִּי הַזּוֹעֵמָה וּלְפִיהָ הַשּׁוֹפֵךְ עַל רָאשִׁי גָּפְרִית וָזֶפֶת בּוֹעֵרָה?

וַיִּשְׁמַע שָׁמוּעַ לַעֲצַת צִבְעוֹן, וַיְהִי שָׁמוּעַ שׁוֹדֵד עִם הַשּׁוֹדְדִים בְּתוֹךְ גְּדוּד עֲמָלֵק שַׂר הַשּׁוֹדְדִים בַּיַּעַר, וַיִּפְעָלֵם אִתָּם אֶת חֲמַס יְדֵיהֶם בַּיַּעַר יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים.

וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים, וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּקְצֹף עֲמָלֵק שַׂר הַשּׁוֹדְדִים עַל שָׁמוּעַ הַשּׁוֹדֵד. כִּי נִמְלַט מִיָּדוֹ אִישׁ סוֹחֵר אֶחָד, אֲשֶׁר תְּפָשׂוֹ עֲמָלֵק וַיִּתְּנֵהוּ בְּיַד שָׁמוּעַ לַחֲקֹר אוֹתוֹ אַיֵּה כַסְפּוֹ; וַיְהִי שָׁמוּעַ עוֹשֶׂה הֵנָּה וָהֵנָּה, וְהַסּוֹחֵר אֵינֶנּוּ, כִּי נָס בְּרַגְלָיו. וְגַם נוֹדַע אַחֲרֵי כֵן, כִּי בְנוּסוֹ הִצִּיל אֶת צְרוֹר כַּסְפּוֹ, אֲשֶׁר הָיָה טָמוּן בְּתוֹךְ צַפַּחַת הָעִטְרָן [1] הַתְּלוּיָה מִצַּד הָעֲגָלָה; וַיִּשְׁמַע עֲמָלֵק, וַיִּקְצֹף עַל שָׁמוּעַ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ. וַיֹּאמֶר עֲמָלֵק לְצִבְעוֹן בַּעַל הַמַּאֲכֶלֶת: קַח אֶת הַנָּבָל הַזֶּה, אֶת הַגֶּבֶר לֹא יִצְלַח הַזֶּה, וּשְׁחַט אוֹתוֹ בְּמַאֲכַלְתְּךָ; יֵלֵךְ לַעֲזָאזֵל! כִּי אֵין לָנוּ חֵפֶץ בּוֹ. וַיִּקַּח צִבְעוֹן אֶת שָׁמוּעַ, וַיַּפְשִׁיטֵהוּ אֶת בְּגָדָיו, וַיַּעַקְדֵהוּ בַּחֲבָלִים כְּכֶבֶשׂ, וַיָּשֶׂם אֶת בִּרְכּוֹ עַל בִּטְנוֹ, וַיֹּאחֲזֵהוּ בִשְׂמֹאלוֹ בִּשְׂעַר רֹאשׁוֹ, וּבִימִינוֹ שָׁלַח אֶת הַמַּאֲכֶלֶת אֶל צַוָּארוֹ לִשְׁחֹט אוֹתוֹ.

---

[1] הַמִּשְׁחָה שֶׁמּוֹשְׁחִים בָּהּ אֶת אוֹפַנֵּי הָעֲגָלָה.

וַיְהִי הַמַּאֲכֶלֶת נָגְעָה בְּצַוַּאר שָׁמוּעַ, וְהִנֵּה רַעַשׁ! קוֹל צָבָא מִלְחָמָה, מִתְנַפְּלִים עַל מַחֲנֵה הַשּׁוֹדְדִים מִסָּבִיב. וַיֶּחֱרַד הַשּׁוֹדֵד בַּעַל הַמַּאֲכֶלֶת, וַתִּפֹּל הַמַּאֲכֶלֶת מִיָּדוֹ, וְלֹא נִשְׁחַט שָׁמוּעַ עוֹד; רַק עוֹר צַוָּארוֹ נֶחְתַּךְ, וַיִּזַּל מִמֶּנּוּ דָם.

וְאַנְשֵׁי הַצָּבָא כִּתְּרוּ [2] אֶת הַשּׁוֹדְדִים וַיִּהְיוּ עֲלֵיהֶם מִסָּבִיב, וַיַּכּוּ אֶת כָּל הַשּׁוֹדְדִים לְפִי חֶרֶב וְלֹא נִמְלַט מֵהֶם אֶחָד. וְשָׁמוּעַ מֻשְׁכָּב עַל הָאָרֶץ עָרֹם וְעָקוּד יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וְהוּא מַבִּיט בְּעֵינָיו וְרוֹאֶה אֶת כָּל הַנַּעֲשֶׂה. וַיַּרְא שָׁמוּעַ וַיַּכֵּר בֵּין אַנְשֵׁי הַצָּבָא אֶת הַסּוֹחֵר אֲשֶׁר נִמְלַט מִיָּדוֹ.—כִּי הַסּוֹחֵר הַזֶּה פָּגַשׁ בְּנוּסוֹ אֶת אַנְשֵׁי הַצָּבָא וְהוּא הוֹלִיכָם וְהֶרְאָם אֶת הַמָּקוֹם, שֶׁשָּׁם הַשּׁוֹדְדִים חוֹנִים — וַיַּרְא שָׁמוּעַ אֶת הַסּוֹחֵר, וַיִּירָא מִפָּנָיו; כִּי אָמַר: עַתָּה יִרְאֵנִי הַסּוֹחֵר וְיַכִּירֵנִי, כִּי גַם אֲנִי שׁוֹדֵד בֵּין הַשּׁוֹדְדִים הָאֵלֶּה. אָמְנָם בְּמַלְבּוּשַׁי לֹא יַכִּירֵנִי, כִּי עָרֹם אָנֹכִי אַךְ הוּא יַכִּירֵנִי בְּפָנָי. אָח! מַה לַּעֲשׂוֹת עַתָּה לְבִלְתִּי הַכִּירוֹ אוֹתִי בְּפָנָי? רֶגַע הִתְבּוֹנֵן שָׁמוּעַ, וְהִנֵּה בָאָה עֵצָה בְלִבּוֹ וַיְמַהֵר וַיִּתְהַפֵּךְ עַל פָּנָיו וַיְפַרְפֵּר וַיִּתְגּוֹלֵל בַּדָּם הַנּוֹזֵל מִצַּוָּארוֹ, עַד אֲשֶׁר נִגְאֲלוּ פָנָיו בַּדָּם וְלֹא הִכִּירוֹ הַסּוֹחֵר עוֹד. וַיִּרְאֵהוּ הַסּוֹחֵר וַיַּחְמֹל עָלָיו, וַיֹּאמֶר אֶל אַנְשֵׁי הַצָּבָא: הִנֵּה אִישׁ אֻמְלָל, אֲשֶׁר הִכְרִיעוּהוּ הַשּׁוֹדְדִים לַטֶּבַח, מַהֲרוּ חַבְּשׁוּ אֶת פִּצְעוֹ, אוּלַי יוּכַל לְהֵרָפֵא וְלִחְיוֹת עוֹד. וַיִּקְחוּ אַנְשֵׁי הַצָּבָא אֶת שָׁמוּעַ, וַיַּחְבְּשׁוּ אֶת פִּצְעוֹ, וַיַּלְבִּישׁוּהוּ בְגָדִים, וַיּוֹלִיכוּהוּ הָעִירָה אֶל בֵּית הַחוֹלִים.

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו הַסּוֹחֵר וַיֹּאמַר: צַר לִי עָלֶיךָ, אֻמְלָל! לוּ הָיְתָה לִי הָעֵת פְּנוּיָה, כִּי עַתָּה יָשַׁבְתִּי אִתְּךָ עַד אֲשֶׁר תֵּרָפֵא וְתָשׁוּב לְאֵיתָנֶךָ; אַךְ אֲנִי מְמַהֵר לְדַרְכִּי, כִּי מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה אָנֹכִי וַעֲסָקַי רַבִּים, וַעֲסָקַי אָצִים כִּי לָחִישׁ הַבַּיְתָה, פֶּן יְבֻלַּע לִי; עַתָּה אַתָּה הֱיֵה שָׁלוֹם, יִרְפָּאֲךָ יְיָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וַאֲנִי הִנְנִי הוֹלֵךְ לְדַרְכִּי. וַיֹּאמֶר שָׁמוּעַ אֶל הַסּוֹחֵר: לֵךְ לְשָׁלוֹם. וּבְלִבּוֹ חָשַׁב: לֵךְ לַעֲזָאזֵל! בְּטֶרֶם יִרְחֲצוּ פֹה אֶת פָּנַי מִן הַדָּם וְתַכִּירֵנִי, כִּי מִן הַשּׁוֹדְדִים אָנִי.

וַיֵּלֶךְ הַסּוֹחֵר אֶל מְקוֹמוֹ וְאֶל אַרְצוֹ.

(סוֹף יָבֹא).

צְבִי יְהוּדָה לֶוִין.

---

[2] הִקִּיפוּ.

הַגָּמָל.

מֵחַיֵּי הַמִּדְבָּר.

מֵאֵת

פ. קַרְפִּנְטְיֶה.

הַדָּבָר הָיָה בְּעִיר א.; כָּל הַיְלָדִים יָשְׁבוּ עַל יַד רִבְקָה הַזְּקֵנָה, וְהִיא קָרְאָה לִפְנֵיהֶם בַּסֵּפֶר אֲשֶׁר בְּיָדָהּ אֶת סִפּוּר אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם בְּקַחְתּוֹ עִמּוֹ עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו לָלֶכֶת אֶל אֲרַם נַהֲרַיִם לָקַחַת אִשָּׁה לְיִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם.

רִבְקָה גָּמְרָה לִקְרֹא, וַתִּסְגֹּר אֶת הַסֵּפֶר; וּבְטֶרֶם הִנִּיחָה אוֹתוֹ מִיָּדָהּ, הִגִּישַׁתּוּ אֶל פִּיהָ בְּחֶרְדַּת קֹדֶשׁ וַתְּשַׁקֵּהוּ; וְאַחַר הֵסִירָה אֶת־הַמִּשְׁקָפַיִם מֵעַל עֵינֶיהָ, וַתִּתְּנֵם בְּתוֹךְ הַנַּרְתִּיק אֲשֶׁר לְפָנֶיהָ.

— תְּנִי נָא לָנוּ לִרְגָעִים אֲחָדִים אֶת הַסֵּפֶר הַיָּפֶה הַזֶּה,— קָרְאוּ כָּל הַיְלָדִים בְּתַחֲנוּנִים — הַבֵּט נַבִּיט אֶל הַתְּמוּנוֹת אֲשֶׁר בּוֹ, וְאַחַר נְשִׁיבֶנּוּ לָךְ.

— הַסֵּפֶר הַזֶּה, בָּנַי, קָדוֹשׁ הוּא, כִּי בוֹ כְתוּבָה כָּל תּוֹרַת יִשְׂרָאֵל עַמֵּנוּ, וְהָיָה אִם תַּבְטִיחוּ לִנְהֹג בּוֹ כָּבוֹד, וּנְתַתִּיהוּ לָכֶם.

— כֵּן נַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתְּ, — מִהֲרוּ כֻלָּם לַעֲנוֹת.

— וּבְכֵן, שְׁבָה אַתָּה, בִּנְיָמִין, עַל הַכִּסֵּא, וְשִׂים אֶת הַסֵּפֶר עַל בִּרְכֶּיךָ, וְיוֹסֵף וְרָחֵל יֵשְׁבוּ מִימִינְךָ וּמִשְּׂמֹאלֶךָ עַל הַסַּפְסָלִים הַקְּטַנִּים הָאֵלֶּה, וְהִבַּטְתֶּם אֶל כָּל הַתְּמוּנוֹת הַיָּפוֹת אַחַת אַחַת. אַךְ רְאוּ — אַל תִּרְגָּזוּ!

— סִפּוּר אֱלִיעֶזֶר יָפֶה הוּא מְאֹד — קָרְאָה שׁוּלַמִּית הַבְּכִירָה, כְּמִתְעוֹרֶרֶת מִמַּחֲשָׁבָה עֲמֻקָּה. — בּוֹ אֲנַחְנוּ רוֹאִים כְּמוֹ חַיִּים אֶת הַיָּמִים, אֲשֶׁר בָּהֶם חָיוּ אֲבוֹתֵינוּ הַקַּדְמוֹנִים וְאֶת דַּרְכֵי חַיֵּיהֶם הַפְּשׁוּטִים, בִּהְיוֹתָם רוֹעֵי צֹאן בַּמִּדְבָּר.

— כֵּן, בִּתִּי, — קָרָא הָאָב מִמְּקוֹם מוֹשָׁבוֹ, — וּמְאֹד תִּשְׁגִּי אִם תַּחְשְׁבִי, כִּי הַחַיִּים וְהַמִּנְהָגִים הָהֵם כְּבָר סָפוּ תַּמּוּ מִן הָאָרֶץ. גַּם בְּיָמֵינוּ אֵלֶּה, וּבְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם עַצְמוֹ שֶׁחָיוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנִים, יֶשְׁנוֹ עַם אֶחָד הַשּׁוֹכֵן בְּאֹהָלִים כַּאֲבוֹתֵינוּ, וְדַרְכֵי חַיָּיו לֹא שׁוֹנִים כְּלָל מִדַּרְכֵי חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ; הָעָם הַזֶּה הוּא עַם הָעַרְבִים.

— וְאָנֹכִי אָמַרְתִּי, כִּי הָעַרְבִים אַנְשֵׁי מִסְחָר הֵמָּה.

— כֵּן, בִּתִּי, גַּם אַנְשֵׁי מִסְחָר יֵשׁ בָּהֶם, וּבְאָחֳזָם בְּמִרְעֵה הַצֹּאן וְהַבָּקָר, לֹא הִרְפּוּ יְדֵיהֶם גַּם מִמִּקְנֶה וְקִנְיָן; יֵשׁ שְׁבָטִים אֲשֶׁר הֵם אַךְ רוֹעֵי צֹאן, וְיֵשׁ בָּהֶם הַשּׁוֹלְחִים בְּמִסְחָר יָדָם, וְהֵם הוֹלְכִים שַׁיָּרוֹת, שַׁיָּרוֹת דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר לִמְקוֹמוֹת שׁוֹנִים, כְּכֹל אֲשֶׁר הָיוּ עוֹשִׂים בִּימֵי קֶדֶם. הֲלֹא תִזְכְּרִי, בִּתִּי, אֶת דְּבַר אֹרְחַת הַיִּשְׁמְעֵאלִים, אֲשֶׁר קָנוּ אֶת יוֹסֵף מִיַּד אֶחָיו לְעֶבֶד עוֹלָם.

— רְאֵה! הַבִּיטָה, אַבָּא! — קָרְאוּ הַיְלָדִים פִּתְאֹם — הִנֵּה אֱלִיעֶזֶר וּגְמַלָּיו, וְהִנֵּה רִבְקָה וּבְיָדָהּ כַּד מַיִם לְהַשְׁקוֹתָם.

— וְאָנֹכִי שָׁמַעְתִּי — קָרָא בִּנְיָמִין הַקָּטָן — כִּי הַגְּמַלִּים לֹא יִשְׁתּוּ מַיִם, וְלָכֵן יִשְׁתַּמְּשׁוּ בָהֶם הָעַרְבִים לַעֲבֹר עֲלֵיהֶם אֶת הַמִּדְבָּר.

— שָׁמַעְתָּ וְלֹא יָדַעְתָּ מַה שָּׁמַעְתָּ, בְּנִי, — אֲבָל קֹדֶם כֹּל הָבָה נִרְאֶה אִם יָדַעְתָּ מַה זֶּה מִדְבָּר?

— הַמִּדְבָּר הוּא חֶלְקַת אֲדָמָה גְּדוֹלָה מְלֵאָה חוֹל, וּבָהּ אֵין צֶמַח וְאֵין מַיִם, הֲלֹא?

— כֵּן, בְּנִי; הַמִּדְבָּר הִיא חֶלְקַת אֲדָמָה רַחֲבַת יָדַיִם מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא תִצְלַח לְכָל עֲבוֹדָה, כִּי לֹא תוֹצִיא כָּל צֶמַח טוֹב לְמַאֲכָל לְאָדָם אוֹ לִבְהֵמָה; וְיֵשׁ אֲשֶׁר מַרְאֵהוּ כְּמִישׁוֹר גָּדוֹל מְאֹד הַמָּלֵא חוֹל דַּק, אֲשֶׁר תִּטְבַּעְנָה בּוֹ פַּרְסוֹת הַגְּמַלִּים, וַאֲשֶׁר יִשָּׂאֵהוּ הָרוּחַ לְמֶרְחַקִּים, כְּכֹל אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת הָאָבָק אֲשֶׁר בִּרְחוֹבוֹת עִירֵנוּ, וְעַל הָרֹב יֵלְכוּ בוֹ פַּרְסָאוֹת רַבּוֹת מִבְּלִי פְגֹשׁ אַף בְּצֶמַח דָּל.

וְיֵשׁ אֲשֶׁר הַמִּדְבָּר זָרוּעַ סַלְעֵי מָגוֹר תַּחַת הַחוֹל, וּפֹה וָשָׁם בְּחַגְוֵי הַסְּלָעִים יְגַדְּלוּ קוֹצִים וְדַרְדָּרִים וַעֲשָׂבִים מָרִים. וּבִימֵי־הַחֹרֶף, בְּהֵרָטֵב הָאֲדָמָה הַבּוֹעֶרֶת עַל יְדֵי הָאֵדִים, אוֹ עַל יְדֵי הַגֶּשֶׁם, וְעָטוּ הַקּוֹצִים וְהַדַּרְדָּרִים עָלִים יְרַקְרַקִּים לְיָמִים מִסְפָּר; אַךְ כְּשׁוּב הַקַּיִץ יִבְּלוּ הֶעָלִים מַהֵר מֵחֹם הַשֶּׁמֶשׁ הַבּוֹעֶרֶת כָּאֵשׁ, וְלֹא יִשָּׁאֵר לָהֶם כָּל זֵכֶר.

— וּמַדּוּעַ זֶה אֵין בַּמִּדְבָּר כָּל צֶמַח וְכָל עֵץ פְּרִי? — שָׁאַל בִּנְיָמִין.

— לֹא מֵחָכְמָה שָׁאַלְתָּ זֹאת, בְּנִי, — עָנָהוּ הָאָב — כִּי הֲרָאִיתָ מִיָּמֶיךָ עֵצִים וּצְמָחִים הַגְּדֵלִים עַל צְחִיחַ סֶלַע, אוֹ עַל חוֹל לוֹהֵט? וּמַדּוּעַ? הֲלֹא זֶה יַעַן כִּי לִגְדוֹל הָעֵצִים וְהַצְּמָחִים דְּרוּשָׁה אֲדָמָה וּרְטִיבוּת, וּשְׁתַּיִם אֵלֶּה חֲסֵרוֹת בַּמִּדְבָּר, וּבְיִחוּד הַמַּיִם, אֲשֶׁר מִבַּלְעֲדָם לֹא יִהְיֶה כָּל דָּבָר.

אָמְנָם יֵשׁ אֲשֶׁר יִמָּצְאוּ בַּמִּדְבָּר מַעְיְנוֹת מַיִם חַיִּים, אֲשֶׁר יַרְטִיבוּ אֶת הַחוֹל; וְשָׁם יְמַהֲרוּ הָעֵצִים וְהַצְּמָחִים הַגְּדֵלִים בְּאַדְמַת הַחוֹל לִצְמֹחַ, כַּעֲצֵי הַתְּמָרִים וְצִמְחֵי הַצַּבָּר [1] הַנִּסִּים. וּבְעֵת שֶׁנּוֹשְׁרִים עֲלֵי הָעֵצִים הָאֵלֶּה מֵעֲלֵיהֶם, אוֹ שֶׁהַצְּמָחִים עַצְמָם נוֹבְלִים וּמֵתִים, יְדַשְּׁנוּ אֶת הָאֲדָמָה וְהִכְשִׁירוּהָ גַּם לְמִזְרַע הַגֶּפֶן וְהָאֲפַרְסֵק, מִלְּבַד הַתְּמָרִים הַמְּתוּקִים הַנּוֹתְנִים שָׁם פְּרִי רָב, אֲשֶׁר יִהְיֶה מְקוֹר בְּרָכָה לְכַלְכָּלַת הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה שָׁם.

הַמְּקוֹמוֹת הַפּוֹרִיִּים הָאֵלֶּה יֵרָאוּ כְּמַרְאֵה אִיִּים יְרַקְרַקִּים בְּתוֹךְ יַם חוֹל שֶׁאֵין לוֹ סוֹף.

בַּמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה יַחֲנוּ הַנּוֹסְעִים עוֹבְרֵי אָרְחוֹת הַמִּדְבָּר, לְהַחֲלִיף כֹּחַ; אַךְ זֶה רַע, כִּי אֵין מְקוֹמוֹת רַבִּים כָּאֵלֶּה וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה עַל הַנּוֹסֵעַ לָלֶכֶת יָמִים רַבִּים עַד אֲשֶׁר יִמְצָא לוֹ נַחַל קָטָן שֶׁמֵּימָיו מְעַטִּים וּמְלוּחִים, אוֹ בּוֹר, אֲשֶׁר חֲפָרוּהָ הַנּוֹסְעִים בִּימֵי קֶדֶם, וַאֲשֶׁר בְּהֶמְשֵׁךְ הַזְּמַן נֶהֱרַס וְנִשְׁבַּר מִלַּחַץ הַחוֹל הָרַב, אֲשֶׁר נֶעֱרַם עָלָיו מִסָּבִיב.

שָׁרָב (חֲזוּת־שָׁוְא) בַּמִּדְבָּר.

— אֶרֶץ כָּזוּ הֲלֹא אֶרֶץ מְלֵחָה הִיא, וְאֵיכָכָה זֶה יוּכְלוּ בְּנֵי הָאָדָם לָשֶׁבֶת בָּהּ?

— אָמְנָם, בְּנִי; בַּמִּדְבָּרוֹת הַשּׁוֹמֵמִים לֹא יֵשְׁבוּ בְּנֵי הָאָדָם כְּלָל, וְרַק בַּמְּקוֹמוֹת, אֲשֶׁר הַשְּׁמָמָה לֹא רַבָּה בָּהֶם כָּל כַּךְ, נִמְצָאִים שְׁבָטִים עֲרָבִים אֲחָדִים הָרוֹעִים שָׁם אֶת עֶדְרֵיהֶם; וְגַם הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לִחְיוֹת שָׁם, לוּלֵא נָתַן יְיָ לָהֶם אֶת הַגָּמָל, הַבְּהֵמָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר בְּכָל גָּדְלָהּ וְגַסּוּתָהּ הִיא מִסְתַּפֶּקֶת לְמִחְיָתָהּ בְּכֹל אֲשֶׁר תִּמְצָא לָהּ בָּאָרֶץ הַמְּלֵחָה הַהִיא.

כִּי עֲלֵיכֶם לָדַעַת, בָּנַי, כִּי הַגָּמָל יוּכַל לִסְבֹּל רָעָב וְצָמָא בְּמֶשֶׁךְ שְׁבָעוֹת אֲחָדִים רְצוּפִים, וְלָלֶכֶת כִּמְעַט בְּלִי הֶרֶף בַּחוֹל הַלּוֹהֵט הַמִּתְנוֹעֵעַ תַּחַת רַגְלָיו, וְלָשֵׂאת עַל גַּבּוֹ מַשָּׂא כָּבֵד מְאֹד; וְכָל מִחְיָתוֹ הִיא מַלּוּחֵי מִדְבָּר וַעֲשָׂבִים מָרִים, הַצּוֹמְחִים פֹּה וָשָׁם עַל פְּנֵי אַדְמַת הַסֶּלַע. וְלָכֵן יִקְרְאוּ הָעֲרָבִים לַגָּמָל בְּשֵׁם „אֳנִיַּת הַמִּדְבָּר", וְהוּא כָּל רְכוּשׁ הַשְּׁבָטִים הַנּוֹדְדִים וְהוֹנָם.

---

[1]) צַבָּר — קַקְטוּס.

— הִנֵּה גָמָל, הֲלֹא כֵן? — שָׁאֲלָה רָחֵל — בְּהַרְאוֹתָהּ בַסֵּפֶר אֲשֶׁר לְפָנֶיהָ.

— כֵּן, בַּתַּנַּךְ הַזֶּה יֵשׁ תְּמוּנוֹת גְּמַלִּים בְּמִסְפָּר רַב—קָרָא גַם יוֹסֵף.

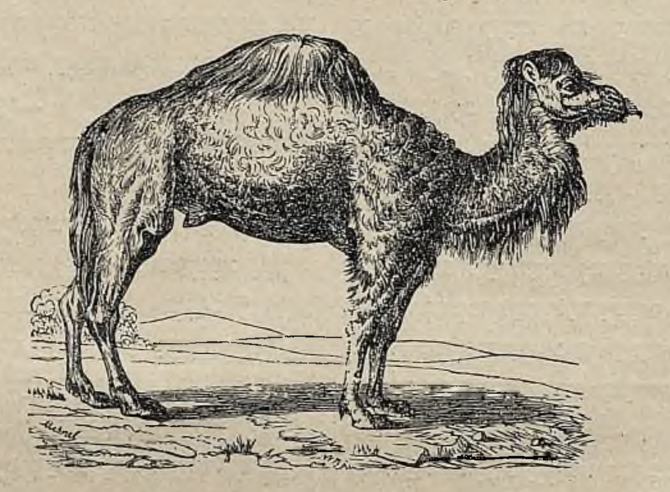
— אֲבָל הַבִּיטוּ אֵלָיו וּרְאוּ מַה מְּכֹעָר וּמַה מְּשֻׁנֶּה הוּא?

— כֵּן, מְכֹעָר הוּא מְאֹד — קָרָא דָנִיאֵל — שׁוֹקָיו אֲרֻכּוֹת, וְהָעוֹר שֶׁעֲלֵיהֶן נִרְאֶה כְקָשֶׁה, גַּם צַוָּארוֹ אָרוֹךְ יוֹתֵר מִדַּי, וְרֹאשׁוֹ קָטָן וּמְפֻחָס[1]), אַךְ מַה שֶּׁמּוֹסִיף יוֹתֵר עַל כִּעוּרוֹ הִיא הַדַּבֶּשֶׁת אֲשֶׁר עַל גַּבּוֹ.

— לַגָּמָל הַזֶּה — אָמַר הָאָב — רַק דַּבֶּשֶׁת אַחַת, אֲבָל יֵשׁ גְּמַלִּים בְּנֵי שְׁתֵּי דַבָּשׁוֹת, וְהֵם עוֹד יוֹתֵר מְשֻׁנִּים מֵחַבְרֵיהֶם בְּנֵי הַדַּבֶּשֶׁת הָאַחַת, כִּי שַׂעֲרוֹתֵיהֶם יוֹתֵר אֲרֻכּוֹת וְיוֹתֵר סְבוּכוֹת, וְשׁוֹקֵיהֶם יוֹתֵר חֲזָקוֹת. אֵלֶּה הַגְּמַלִּים לֹא יְמַהֲרוּ לָלֶכֶת כִּבְנֵי הַדַּבֶּשֶׁת הָאֶחָת. אֲבָל הֵם יוֹתֵר חֲזָקִים מִבַּעֲלֵי הַדַּבֶּשֶׁת הָאַחַת. עַל כֵּן יַעֲמִיסוּ עֲלֵיהֶם בַּעֲלֵיהֶם אֶת הַמַּשָּׂאוֹת הַכְּבֵדִים. וְהֵם בְּעַצְמָם אוֹהֲבִים יוֹתֵר לִרְכֹּב עַל בַּעֲלֵי הַדַּבֶּשֶׁת הָאַחַת, שֶׁהֵם קַלִּים לָרוּץ מֵהָרִאשׁוֹנִים.

אָמְנָם מְכֹעָר הוּא הַגָּמָל בְּמַרְאֵהוּ, אֲבָל לְעֻמַּת זֹאת רַבָּה הַתּוֹעֶלֶת, אֲשֶׁר יָבִיא לָאָדָם בָּאֶרֶץ הַשּׁוֹמֵמָה אֲשֶׁר יִחְיֶה בָהּ. צַעֲדֵי הַגָּמָל מְדוּדִים, וְיָכוֹל הוּא לַעֲשׂוֹת כְּאַרְבָּעִים פַּרְסָה לְיוֹם, מִבְּלִי הָשֵׁב רוּחוֹ. וְגַם יוֹסִיף לָלֶכֶת כָּכָה בְּמֶשֶׁךְ שְׁמוֹנָה וְגַם עֲשָׂרָה יָמִים

בִּפְגֹשׁ הַגָּמָל בַּמַּיִם, אַחֲרֵי סָבְלוֹ צָמָא יָמִים רַבִּים, וּמַהֵר לִשְׁתּוֹת, לֹא רַק לְמַעַן הַשְׁקִיט אֶת צְמָאוֹ, כִּי גַם אָצֹר יֶאֱצֹר בְּקִרְבּוֹ הַרְבֵּה מַיִם גַּם לַיָּמִים יָבֹאוּ; וְהַמַּיִם בָּאִים בְּקִרְבּוֹ, בַּכִּיס אֲשֶׁר לוֹ עַל יַד קֵיבָתוֹ; הַכִּיס הַזֶּה הַמָּלֵא מַיִם יַסְפִּיק לוֹ לְיָמִים אֲחָדִים.

גָּמָל בַּעַל דַּבֶּשֶׁת אֶחָת.

הִנְּכֶם רוֹאִים אֵפוֹא, בָּנַי, כִּי מִבְנֵה גוּפוֹ שֶׁל הַגָּמָל מַתְאִים לְתְנָאֵי חַיָּיו, וּמִלְּבַד אוֹצַר הַמַּיִם הַזֶּה הַיָּקָר מְאֹד בַּמִּדְבָּר, הִנֵּה גַם שׁוֹקָיו הָאֲרֻכּוֹת וְגַם רַגְלָיו הָרְחָבוֹת וְהַשְּׁטוּחוֹת הֵן לְתוֹעֶלֶת גְּדוֹלָה; כִּי עַל יְדֵי הַשּׁוֹקַיִם הָאֲרֻכּוֹת, יִהְיֶה גַם רֹאשׁוֹ וְגַם רֹאשׁ בְּעָלָיו הָרוֹכֵב עָלָיו, מֵעַל לְעַנְנֵי הָאָבָק הַנִּשָּׂאִים תָּמִיד לְרַגְלָיו, וְיַעַן שֶׁרַגְלָיו רְחָבוֹת וּשְׁטוּחוֹת, לֹא תִשָּׁקַעְנָה עָמֹק בַּחוֹל.

כָּל בְּהֵמָה אַחֶרֶת לֹא יָכְלָה לְהָבִיא לָאָדָם אֶת הַתּוֹעֶלֶת הַגְּדוֹלָה, שֶׁיָּבִיא הַגָּמָל לִבְעָלָיו, וְכָל בְּהֵמָה לֹא יָכְלָה לִסְבֹּל רָעָב וְצָמָא בַּמִּדְבָּר כַּגָּמָל; וּמִלְּבַד זֶה הוּא גַם מַאֲכִיל, וּמַשְׁקֶה וּמְכַסֶּה אֶת בְּעָלָיו; חֲלֵב הַנָּאָקָה[2]) הוּא הַמָּזוֹן הָרָגִיל שֶׁל הָעֲרָבִי. וּבִשְׂעָרוֹ הַנּוֹשֵׁר מֵעָלָיו בְּכָל שָׁנָה, יָכִין לוֹ מִין אָרִיג עָבֶה לְהִתְכַּסּוֹת בּוֹ בַּלַּיְלָה, הַקַּר מְאֹד בַּמִּדְבָּר; וְאַף צֵאַת הַגָּמָל מוֹעִילָה מְאֹד, כִּי כַּאֲשֶׁר תִּיבַשׁ מֵחֹם הַשֶּׁמֶשׁ הַלּוֹהֶטֶת, תִּתְלַקַּח מַהֵר בְּהַבְרִיחָהּ אֵשׁ, וְהָיְתָה לָעֲרָבִי בִּמְקוֹם עֲצֵי הַהַסָּקָה, וּבְמוֹתוֹ יַעֲזֹב לִבְעָלָיו אֶת עוֹרוֹ, אֲשֶׁר יָכִין לוֹ בוֹ אֹהֶל לְשִׁבְתּוֹ בִּמְקוֹם תַּחֲנָתוֹ.

— הֲיֵשׁ לָעֲרָבִים גְּמַלִּים בְּמִסְפָּר רָב? — שָׁאַל גַּבְרִיאֵל

לָרוֹעִים הַהוֹלְכִים לְאִטָּם אַחֲרֵי הָעֲדָרִים יֵשׁ רַק גְּמַלִּים מִסְפָּר בִּלְבַד. וְהֵם יִשְׁתַּמְּשׁוּ בָהֶם לְהוֹבָלַת אָהֳלֵיהֶם וְצֵידָם מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ בִּימֵי קֶדֶם, בִּהְיוֹתוֹ רֹאשׁ לְשֵׁבֶט רוֹעִים. אֲבָל לַסּוֹחֲרִים הַהוֹלְכִים וּבָאִים בַּמִּדְבָּר לְרַגְלֵי עִסְקֵיהֶם יֵשׁ גְּמַלִּים לְמֵאוֹת.

(סוֹף יָבֹא).

תִּרְגּוּם יוֹסֵף מְיוּחָס.

[1]) שָׁטוּחַ מְעַט. [2]) נָאָקָה — גָּמָל נְקֵבָה.

חגיגות ילדים בחג החשמונאים.— בליל הרביעי של חנכה היתה חגיגה יפה בבית הספר העברי לנערות של מרת אלישבע רבינוביץ (בתו של הסופר המפרסם שאול פנחס רבינוביץ—שפ"ר) בורשה. התלמידות שרו וקראו בהטעמה יפה שירים עברים שירים רוסים ופולנים. ביחוד נעם לנו לשמע מפי הילדות הקטנות (שבהן גם בנות שבע, שמונה שנים) את השירים העברים: „לחנכה", „שעון מכה", „בשביל המשיח", שנקראו בהטעמה יפה ו„המנגנים", „הדרור", שהושרו בנעימה בלוית הפסנתר. אך צר היה לראות את העבריות הקטנות האלה מבלות את כשרונותיהן בלמוד שלש שפות ביחד, דבר שהילדים והילדות של עמים אחרים לא ידעוהו; אכן זהו פרי הגלות המרה...

בסוף החגיגה הראו לילדות בפנס־קסם תמונות ומחזות מימי החשמונאים.

— גם ראשי חברת „עזרת יתומים" ערכו חגיגה בעד היתומים והיתומות בליל מוצאי שבת, השביעי לחנכה בבית הכנסת הנקרא על שם נוזיק. כמאתים יתומים ויתומות לבושים בבגדים שלמים ונקיים היו בבית הכנסת. עמהם באו רבים מחברי החברה וחברותיה לבושים בבגדי חג. החזן שר במקהלה ברכת הדלקת הנרות של חנכה ועוד תפלות מענין היום, ואחר התפלה חלקו ליתומים מחברות עבריות וז'רגוניות, שבהן יספר על דבר חג החשמונאים.

— מעיר לוצין (פלך ויטבסק) כותבים לנו, כי המורים העברים אהרן יעקב ויחיאל שול ערכו בחג החשמונאים חגיגת ילדים ברב פאר והדר. תלמידי בית הספר ספרו בעברית צחה פרשת חג החנכה ואחרי כן שרו כל הילדים במקהלה שירי ציון. בסוף החגיגה חלקו לילדים ממתקים וספרים יפים.

מלונדון כותב לנו מר י. ג. הירושלמי, כי בליל השלישי לחנכה ערכו שם ב„תלמוד תורה" חגיגה עברית יפה מאד. מסדר החגיגה היה המורה י. ינישבסקי. החגיגה החלה בשעה התשיעית בערב. מנהל ה„תלמוד תורה" מר גולדבלום ברך על הנרות וישר בלוית התלמידים את השיר „מעוז צור ישועתי". אז עלה על הבמה הנער שמואל הרים ודבר עברית על חג החשמונאים. אחריו עלה הנער דב לברצקי ויקרא בהטעמה יפה שיר לחנכה. אז ערכו התלמידים חזיון עברי בשם „יהודה המכבי", והנערים המשחקים הצטינו מאד ויפליאו את כל הנאספים בדבורם העברי החי ובכל תנועותיהם. ביחוד הצטין הנער יצחק מנדיל בן י"ג שנה, אשר מלא תפקיד יהודה המכבי ובקראו בעז קולו: „בחרב ובמגן נצא לקראת אויבינו!" רעש האולם לקול מחיאת הכפים, שנשמעו מכל עבר. אחרי תם המשחק שרו המשחקים והקרואים יחד „עוד לא אבדה תקותנו!"

יתומי קישינוב בארץ ישראל.— ביום השבעה עשר לחדש כסלו אחר הצהרים הביאה האניה האוסטרית „מריה טרזה" ליפו את האדון ישראל בלקינד ויתומי קישינוב. שלשים ושנים ילדים וילדות באו הפעם לארץ ישראל בלוית מר בלקינד ושתי אמות מקישינוב, שנסעו ללות את יתומיהן לארץ ישראל ועוד אשה אחת מטפה ציונית ידועה. בעזרת שתי האמות והאשה הזאת הצליח מר בלקינד להביא את היתומים הרכים בשלום ליפו. בין היתומים יש ילדה אחת בת חמש וילדים אחדים בני שבע שנים שבאו בלי אב ואם. מעיר טריאסטי (אוסטריה) עד יפו הלכה האניה שמונה ימים. בארבעת הימים הראשונים היתה סערה גדולה על הים, עד כי התגלגלו הגלים אל תוך האניה וירטיבו את כל הילדים. בכל הימים האלה נשמעו על מכסה האניה צעקות גדולות והנשים, אמות היתומים, בכו הרבה מאד. והסערה הלכה וגדלה, הגלים התרוממו יותר ויותר וימלאו את חדרי האניה מים. ועל כן העמידו משאבות לשאב את המים מתוך האניה ולכל הנוסעים הגדולים עם הקטנים נתנו חגורי־הצלה, למען אשר יהיו מוכנים בידיהם אם יקרה אסון, חלילה. קשה לתאר את הפחד והאימה שנפלו על הנוסעים הקטנים ההולכים לארץ אבותיהם בלי אבותיהם, והרשם שעשתה עליהם הסערה גדול כל כך, עד כי ידברו בה בלי הרף ויספרו תמיד על אדותיה. חמשה יתומים באו לארץ ישראל עוד לפני שני שבועות.

והילדים עומדים על האכסדרה של בית המלון ומביטים בסקרנות רבה אל כל עבר, אל כל חמור וגמל העובר ברחוב והתשוקה ללמודים התעוררה כבר בקרב הילדים.

— מתי נתחיל ללמד?

— איה נלמד?

— הן לא באנו לשבת פה כי אם ללמד, ולמה זה ידחו את זמן הלמודים?

בדברים כאלה פונים הילדים אל האנשים המבקרים אותם. אכן יש לקוות, כי היה יהיו לעברים ואנשים טובים בארץ אבותינו.

גן ילדים שני בירושלים.— ראשי גן הילדים ראו את התועלת הרבה, שהגן מביא לתחית שפתנו, ויחליטו ליסד עוד גן ילדים שני במזרחה של ירושלים למען ילדי הפרורים „מאה שערים", „בית ישראל" ועוד, הרחוקים מן הגן הראשון אשר ממערב העיר.

מִכְתָּבִים.

לאחי ולאחיותי קוראי „עולם קטן“, שלום!

זה ״כרבע שנה נוסדה בעירנו אגודה בשם „שושנת ציון“. דמטרה של אגדתנו להחיות שפתנו הקדושה. באגדתנו יש עשרה נערים וכל אחד משלם חמש עשרה קפ. מדי חדש בחדשו. ואספנו כעת ארבעה רובל וחמשים קפיקה, וקנינו ספרים בשלשה רובלים, ובעד החתימה על ה„עולם קטן“ והנעורים 1 רובל וחמשים קפיקה. ובכל שבת ושבת הולכים אנחנו לנער אחד מאגדתנו לקרא ספרים ומכתבי־עתים ולשיר בשירים. בבית הספר וברחוב כי נפגש איש את רעהו נדבר רק עברית, בראשונה ככד הדבר ממני, ועתה נדבר בה כבשפה חיה. ועתה אחי ואחיותי היקרים, אבקש אתכם שגם אתם תיסדו אגודות בכל עיר ועיר, ובזה נחיה שפתנו הקדושה.

ברגשי כבוד

שְׁמוב (פ. מוהליב). מיכל בְּלִינְקִי
בן י״ב שנה.

לאחיותי לומדות השפה העברית וקוראות ה„עולם קטן“!

אני בת שלש עשרה שנה ועד השנה שעברה לא למדתי את שפתנו הקדושה, אבל הייתי אצל אחת מרעותי נערה עירונית הלומדת את שפתנו והיא דברה על לבי כי אלמד גם אני את לשון עמנו. דבריה ירדו בעומק לבי ובשובי הביתה הפצרתי בהורי ללמדני את השפה העברית. הורי נעתרו לבקשתי ויביאו מורה שפת עברית לכפרנו ללמד אותי ואת שתי אחיותי הקטנות, והנה במשך הקיץ העבר למדתי שלשה ספרים של טביוב, המכין מורה הילדים, עדן הילדים חלק א׳, וגם אני קוראה עתה ה„עולם קטן“ ואני שמחה מאד כי מבינה אני את שפתנו הקדושה; מורי הבטיחני ללמדני גם תולדות עמנו ועתה גם אני מדברת על לב רעותי כגילי ללמד השפה הקדושה וגם אתכן אחיותי אני מבקשת לשקד על למודי שפתנו הקדושה.

ברגשי כבוד ואהבה

חנה שפירה

כפר פַּלְשְׁקְעם מחוז הָלוּתוּכ פלך טשרנינוב.

המו״ל: הוצאת „תושיה“ בורשה.
העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקטן“, „הפדגוג“, ו„הנעורים“:
Издательство „Тушія“, Отдѣленіе „Оламъ Катанъ“, Варшава.
Verlag „Tuschijah“, Abtheilung „Olam Katan“, Warschau.

לשנת 1904

מה שהיתה ומה שעשתה הצפירה עד כה, יודעים קוראינו בעצמם, ובכל אופן לא לנו הרשות להוציא משפטה, ומכל שכן לספר ולהכריז בשבחה כנחתום זה שמעיד על עיסתו וכחנונית על סחורתה.

רחוקים אנחנו מלצאת בשוק הספרות כדרך התגרנים, אפילו כהמתוקנים שבהם — בריקלמות צעקניות, ומכל שכ. כהפחותים שבהם.

מוצאים אנחנו, לפי זה, למותר וגם למגונה, לחשב כרוכלא את כל אשר עשינו בהצפירה בשלשים שנות קיומה והתפתחותה בכלל ובשנה האחרונה בפרט.

את המשפט הזה הננו מוסרים בשלימות לקוראינו בתקוה כי ידעו בעצמם להכיר ולערך את מפעלנו לפי ערכו הנאמן ושויו הנכון.

ואם יש גם לנו מצדנו הרשות לדבר ע״ד טובה של הצפירה, אין זאת כי אם במה שנוגע להבא, דבר שתלוי אמנם בעיקרו בנו, אך במדה ידועה גם בקוראינו. באותה המדה שיתנו לנו את האפשרות והיכלת להוסיף חיל בעבודתנו רבת העמל וההוצאות.

ומה שנוגע להבא הננו מוצאים אמנם נחיצות להטעים ולהדגיש כי „הצפירה" תעמוד על המשמר, תעבוד בזריזות, תשתדל בכל האפשרות למלאות את חובותיה בתור **מכ״ע עברי וכללי.**

בתור מכ״ע עברי תמהר להודיע את כל הנעשה והנשמע בעולמו של ישראל בכל ארצות פזוריו, בכל חוגי חייו, בכל פנות מושבותיו. בפרקים הקבועים ב„תפוצות ישראל" 1) בארצנו 2) בחוץ לארץ, השאובים ממקורות הראשונים, מתלגרמות מיוחדות, מהמון כתבי העתים וממכתבים תכופים של סופרינו הקבועים, נזדרז למסור את כל מעשה מקרה שיש לו איזה ערך אינפרמציוני עברי.

בתור מכ״ע עברי תשא ותתן בכל השאלות, השאיפות, הזרמים והרוחות המנשבות והמתרגשות בעולמו של ישראל בכל מפלגותיו וכתותיו, תברר ותלבן ע״י סופרים מומחים את כל דבר העומד על הפרק, את כל המטריד ומעסיק את לבו ומחו של העם העברי. במאמרים ראשיים, קצרים ומנופים, אשר יבאו בכל גליון ובפרק „מיום ליום" נשתדל לברר כל שאלות היום הנוגעות לחיי עמנו.

בתור מכ״ע עברי תתאמץ להיות בת־קול רגשות עמנו ותקותיו, הרהורי לבו ומשאות נפשו — נפש העם הנודד, השואף למקלט בטוח ומקום מנוחה בארצו ההיסתורית; לשאת ברמה ובעוז את דגל הציונות.

ובתור מכ״ע ציוני תהיה, מה שלדאבוננו נחוץ להטעים כעת ביחוד, נאמנה להאורגניזציא הציונית והעומדים בראשה ותביא במשפט צדק עם כל המתנפלים עליה תחת כל מיני מסוה ואמתלא שבעולם, והמעפילים לעלות ולנסות את כחותיהם הפעוטים להרס את הבנין הלאומי האחד שטובי עמנו בנו ברוב עמל וכח.

בתור מכ״ע עברי תשתדל, מה שג״כ לא למותר להטעים בזמן הזה, לדבר תמיד עם קוראיה העברים בשפת עבר, בשפה שרוב הקהל נזקק לה ומבין אותה.

בתור מכ״ע ספרותי־עברי תתן לקוראיה רק את הכתוב בסגנון ובטעם עברי, להוציא את כל הדברים הלקוחים או עשוים בטעם הגרועים שבסופרי העמים היותר חדשים, העלולים רק להשחית את הטעם הבריא ולקלקל את טהרת הנפש. בחלק הפליטני ימצאו הקוראים היפים ספורים מחיי עמנו כתובים בטעם, בחן ובנעימות.

ומה שמאליו מובן הוא כי בתור מכ״ע כללי תשתדל לבשר בזריזות ובמוקדם האפשרי מכל הנעשה

בכל העולם הנאור, המדיני והמדעי.

ובכדי שתהיה האפשרות בידינו להרחיב את החלק האינפרמציוני באופן האמור שזהו באמת עיקרו של מכ״ע יום לכל יוסג גבולו מהחלק הספרותי, החלטנו להוסיף על הגליון היומי עוד

גליון ספרותי בכל ערב שבת.

בגליון הספרותי ימצאו מקום תדירי וקבוע כל הטוב והיפה שאין לו מקום בגליון היומי, שנועד יותר לחדשות ולמעשי יום יום. הגליון הספרותי יודפס בפורמט מיוחד ועל ניר טוב, מושך את הלב ומרהיב את העין כמו בפנימיותו כן בחצוניותו.

אדריסה: **רדקציה „הצפירה" ווארשא, מאריאנסקא 2.**

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah". Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau